

**Путівник acquis ЄС (Євродайджест):
огляд актів, прийнятих у жовтні 2024 року***

Путівник *acquis* ЄС (Євродайджест) містить оперативну систематизовану інформацію щодо прийнятих актів ЄС, ілюструє тенденції розвитку *acquis* та актуальні питання для держав-членів ЄС.

У першому розділі наведено реферативні огляди актів, опублікованих у жовтні 2024 року, що присвячені врегулюванню відносин у сферах:

- рибальства;
- охорони довкілля, здоров'я та прав споживачів;
- сільського господарства;
- спільної зовнішньої політики та політики безпеки.

До другого розділу увійшли акти, прийняті ЄС щодо України протягом зазначеного періоду. Це акти про солідарність з Україною в питаннях забезпечення її територіальної цілісності, суверенітету та незалежності, а також щодо врегулювання окремих аспектів виконання Україною Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони.

У третьому розділі наведено огляд тенденцій розвитку права ЄС (*acquis* ЄС).

Для ознайомлення з Путівником перейдіть за посиланням:

<https://padlet.com/rservvru/acquis-2024-73oz9v1zos22xz8q>

ЗМІСТ

I. Акти права ЄС	4
Законодавчі акти	4
<i>Рибальство</i>	4
Незаконодавчі акти	5
<i>Охорона довкілля, здоров'я та прав споживачів</i>	5
<i>Спільна зовнішня політика та політика безпеки</i>	8
<i>Сільське господарство</i>	8
II. Акти ЄС, прийняті на знак солідарності з Україною	10
Законодавчі акти	10
Незаконодавчі акти	10
III. Огляд тенденцій розвитку права ЄС	12

І. Акти права ЄС

Законодавчі акти

Рибальство

Регламент (ЄС) 2024/2594 Європейського Парламенту та Ради від 18 вересня 2024 року, що встановлює заходи зі збереження, управління та контролю, які застосовуються в регіоні, на який розповсюджується Конвенція про майбутнє багатостороннє співробітництво з рибальства в Північно-Східній Атлантиці, вносить зміни до Регламенту (ЄС) 2019/1241 Європейського Парламенту та Ради і Регламенту Ради (ЄС) № 1224/2009, а також скасовує Регламент (ЄС) 1236/2010 Європейського Парламенту та Ради і Регламенти Ради (ЄЕС) № 1899/85 та (ЄЕС) № 1638/87¹.

Регламент (ЄС) 2024/2594 Європейського Парламенту та Ради регулює заходи зі збереження, управління й контролю в регіоні, на який розповсюджується Конвенція про майбутнє багатостороннє співробітництво з рибальства в Північно-Східній Атлантиці (NEAFC). Основною метою є інтеграція прийнятих рекомендацій NEAFC у законодавство ЄС для забезпечення довгострокового збереження морських ресурсів. NEAFC ухвалює рішення на основі консенсусу чи кваліфікованою більшістю, враховуючи наукові дані Міжнародної ради з вивчення моря (ICES) та загальну політику ЄС у сфері рибальства.

Регламент уніфікує рекомендації NEAFC в єдиному нормативному акті, зокрема, ними передбачено заборону відходів, контроль за операціями з перевантаження на морі, обмеження для дослідницьких суден та управління вразливими морськими екосистемами. Регламент також запроваджує нові технологічні стандарти, зокрема систему електронного звітування (ERS), яка забезпечує моніторинг рибальських операцій за допомогою камер і сенсорів.

Регламент враховує зобов'язання ЄС за міжнародними угодами щодо управління виловом пелагічних організмів через впровадження нових методів контролю. Регламент надає Комісії делеговані повноваження для внесення змін до технічних положень, що гарантує швидке пристосування права ЄС до нових міжнародних домовленостей. Це сприятиме збереженню рибних ресурсів і забезпеченню їх раціонального використання.

Цей Регламент набирає чинності на третій день після його опублікування в «Офіційному віснику Європейського Союзу».

Пункт 4 статті 49 та стаття 52 застосовуються з 1 січня 2026 року.

¹ Regulation (EU) 2024/2594 of the European Parliament and of the Council of 18 September 2024 laying down conservation, management and control measures applicable in the area covered by the Convention on future multilateral cooperation in the North-East Atlantic fisheries, amending Regulation (EU) 2019/1241 of the European Parliament and of the Council and Council Regulation (EC) № 1224/2009, and repealing Regulation (EU) № 1236/2010 of the European Parliament and of the Council and Council Regulations (EEC) No 1899/85 and (EEC) № 1638/87. URL: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=OJ:L_202402594

Цей Регламент є обов'язковим у повному обсязі й безпосередньо застосовується в усіх державах-членах.

Незаконодавчі акти

Охорона довкілля, здоров'я та прав споживачів

Імплементативний Регламент Комісії (ЄС) 2024/2699 від 18 жовтня 2024 року, який встановлює відповідно до Регламенту (ЄС) 2021/2282 Європейського Парламенту та Ради детальні процедурні правила співпраці Координаційної групи держав-членів з оцінки технологій охорони здоров'я та Комісії з Європейським агентством із лікарських засобів у формі обміну інформацією щодо спільної клінічної оцінки лікарських засобів і медичних виробів та медичних виробів для діагностики *in vitro*, а також щодо спільних наукових консультацій стосовно лікарських засобів і медичних виробів².

Цей Регламент встановлює детальні процедурні правила щодо співпраці, у формі обміну інформацією, Координаційної групи держав-членів з оцінки технологій охорони здоров'я, за участю Секретаріату Координаційної групи (Секретаріат), з Європейським агентством з лікарських засобів щодо спільної клінічної оцінки та спільних наукових консультацій, зазначених у статтях 7–21 Регламенту (ЄС) 2021/2282, у сфері: планування та прогнозування спільних клінічних оцінок та спільних наукових консультацій; визначення пацієнтів, клінічних експертів та інших відповідних експертів («окремих експертів») для залучення до спільної клінічної оцінки та спільних наукових консультацій; горизонтальних науково-технічних питань, пов'язаних зі спільною клінічною оцінкою та спільними науковими консультаціями; безпеки обміну та захисту конфіденційної інформації, якою обмінюються Європейське агентство з лікарських засобів та Секретаріат НТА.

Щороку, не пізніше 30 квітня, Європейське агентство з лікарських засобів надає Секретаріату таку інформацію про лікарські засоби: кількість майбутніх первинних заявок на отримання ліцензії на продаж лікарських засобів; зміни умов існуючих реєстраційних посвідчень, які відповідають новому терапевтичному показанню, зробленому власниками реєстраційних посвідчень (якщо інформація доступна); розрахункову кількість консультаційних процедур для підприємств відповідно до пункту (n) частини 1 статті 57 Регламенту (ЄС) 726/2004.

Щороку, не пізніше 30 квітня, Європейське агентство з лікарських засобів має надавати Секретаріату таку інформацію про медичні вироби, які, ймовірно,

² Commission Implementing Regulation (EU) 2024/2699 of 18 October 2024 laying down, pursuant to Regulation (EU) 2021/2282 of the European Parliament and of the Council, detailed procedural rules for the cooperation of the Member State Coordination Group on Health Technology Assessment and the Commission with the European Medicines Agency in the form of exchange of information as regards the joint clinical assessment of medicinal products and medical devices and *in vitro* diagnostic medical devices and as regards the joint scientific consultation on medicinal products and medical devices. URL: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=OJ:L_202402699

будуть предметом спільної клінічної оцінки: кількість поточних і завершених консультаційних процедур, ініційованих виробниками відповідно до статті 61(2) Регламенту (ЄС) 2017/745⁴, та інформацію про медичні вироби, що потребують проведення консультацій (за останні 12 місяців); оціночну кількість майбутніх запитів на консультацію від виробників, від груп експертів відповідно до статті 61(2) Регламенту (ЄС) 2017/745⁴ (якщо інформація доступна), та інформацію про медичні вироби, що потребуватимуть проведення консультацій.

Європейське агентство з лікарських засобів повинно надавати Секретаріату НТА інформацію про всі медичні вироби, для яких групи експертів, призначені відповідно до статті 106(1) Регламенту (ЄС) 2017/745⁴, надали або вирішили надати науковий висновок у рамках процедури консультації з клінічної оцінки відповідно до статті 54 цього Регламенту; інформацію про всі медичні вироби для діагностики *in vitro*, щодо яких група експертів надала або її попросили надати свої думки в рамках процедури згідно зі статтею 48(6) Регламенту (ЄС) 2017/746⁵.

Регламент встановлює порядок обміну інформацією щодо визначення окремих експертів у контексті спільних клінічних оцінок та спільних наукових консультацій; обміну інформацією з горизонтальних науково-технічних питань, пов'язаних зі спільною клінічною оцінкою та спільними науковими консультаціями; безпечного обміну інформацією та захисту конфіденційної інформації. Окреслено порядок дій та система відповідальності у випадку недотримання зобов'язань щодо професійної таємниці.

Регламент набирає чинності на двадцятий день після його публікації в «Офіційному віснику Європейського Союзу». Застосовується з 12 січня 2025 року.

Регламент є обов'язковим у повному обсязі та безпосередньо застосовується в усіх державах-членах.

Делегований Регламент Комісії (ЄС) 2024/2620 від 30 липня 2024 року, який доповнює Директиву 2003/87/ЄС Європейського Парламенту та Ради щодо вимог визначення парникових газів такими, що стали постійно хімічно зв'язаними у продукті³.

Цей Регламент доповнює Директиву 2003/87/ЄС та встановлює критерії визначення вуглекислого газу (CO₂) як такого, що став хімічно зв'язаним у продуктах, та відповідно не сприяє зміні клімату. Регламент охоплює процеси уловлювання CO₂, його використання як сировини для виробництва, а також визначення умов, за яких CO₂ у складі продукту вважається хімічно стабільним протягом кількох століть навіть після завершення життєвого циклу продукту.

Регламент також передбачає створення списку продуктів, які відповідають цим вимогам, із можливістю його оновлення на основі технологічних інновацій,

³ Commission Delegated Regulation (EU) 2024/2620 of 30 July 2024 supplementing Directive 2003/87/EC of the European Parliament and of the Council as regards the requirements for considering that greenhouse gases have become permanently chemically bound in a product. URL: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=OJ:L_202402620

вдосконалення методів моніторингу та звітності. Комісія забезпечуватиме прозорість процесу перегляду, публікуючи результати відповідних досліджень.

Цей Регламент набирає чинності на двадцятий день після його опублікування в «Офіційному віснику Європейського Союзу».

Імплементативний Регламент Комісії (ЄС) 2024/2639 від 9 жовтня 2024 року, який встановлює правила застосування Регламенту (ЄС) 2023/988 Європейського Парламенту та Ради щодо ролей і завдань єдиних національних контактних пунктів Системи швидкого оповіщення «Ворота безпеки»⁴.

Цей Регламент визначає функції та обов'язки національних контактних пунктів системи «Ворота безпеки», створеної для швидкого оповіщення про небезпечні товари. Контактні пункти в державах-членах відповідають за перевірку та валідацію повідомлень від національних органів перед їх передачею до Комісії, перевіряють, чи товар вже зареєстрований у системі, та, у разі необхідності, передають додаткові повідомлення. Крім того, вони сприяють поширенню інформації серед національних органів, включаючи митні служби, для забезпечення належної реакції на повідомлення.

Національні контактні пункти також забезпечують використання інструментів електронного моніторингу, проводять навчання національних органів із використання системи «Ворота безпеки», координують дії з іншими державами-членами та інформують Комісію про будь-які технічні проблеми. Їх обов'язки включають також взаємодію із зацікавленими сторонами, зокрема онлайн-майданчиками.

Цей Регламент закріплює спільну відповідальність національних органів та Комісії за обробку даних у системі «Ворота безпеки».

Цей Регламент набирає чинності на двадцятий день після його опублікування в «Офіційному віснику Європейського Союзу».

Він застосовується з 13 грудня 2024 року.

Цей Регламент є обов'язковим у повному обсязі й безпосередньо застосовується в усіх державах-членах.

⁴ Commission Implementing Regulation (EU) 2024/2639 of 9 October 2024 laying down rules for the application of Regulation (EU) 2023/988 of the European Parliament and of the Council as regards the roles and tasks of the single national contact points of the Safety Gate Rapid Alert System. URL: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=OJ:L_202402639

Спільна зовнішня політика та політика безпеки

Рекомендація Комісії (ЄС) 2024/2659 від 11 жовтня 2024 року щодо настанов про експорт предметів кіберспостереження відповідно до статті 5 Регламенту (ЄС) 2021/821 Європейського Парламенту та Ради⁵.

Рекомендація стосується статті 5 Регламенту (ЄС) 2021/821, яка регулює експорт товарів для кіберспостереження. Документ покликаний допомогти державам-членам ЄС та експортерам у впровадженні заходів контролю над експортом товарів, якщо вони можуть бути використані для репресій або серйозних порушень прав людини та міжнародного гуманітарного права. У Додатку до Рекомендації наведено детальні вказівки для експортних органів і підприємств.

Документ містить визначення ключових понять і положень, пов'язаних з експортом товарів для кіберспостереження. Зокрема, пояснюються такі терміни, як «приховане спостереження», «аналіз даних», «цільове використання» тощо.

Окремо підкреслюється роль належної обачності (due diligence). Експортери повинні оцінювати ризики, пов'язані з використанням товарів для кіберспостереження. Якщо є підстави вважати, що товари можуть використовуватися для репресій чи порушень прав людини, експортер повинен повідомити про це компетентні органи.

Рекомендація спрямована на посилення прозорості, відповідності міжнародним стандартам та мінімізацію ризиків зловживання кіберспостережними технологіями. Це є важливим кроком до зміцнення безпеки, захисту прав людини й забезпечення регіональної стабільності.

Сільське господарство

Імплементативний Регламент Комісії (ЄК) 2024/2746 від 25 жовтня 2024 року, який встановлює правила застосування Регламенту Ради (ЄС) 1217/2009 про створення Мережі даних про сталий розвиток фермерських господарств і скасовує Імплементативний Регламент Комісії (ЄС) 2015/220⁶.

Цим Регламентом встановлено: граничні значення фінансових внесків на покриття витрат держав-членів у Мережі сталого розвитку фермерських господарств; кількість звітних господарств у кожній державі-члені на один підрозділ Мережі; моделі, методи та зміст даних, зазначених у статті 5a(4) Регламенту (ЄС) 1217/2009; зобов'язання держав-членів повідомляти Комісію про план відбору звітних господарств; методи визначення конкретних видів спеціалізації фермерських господарств тощо.

⁵ Commission Recommendation (EU) 2024/2659 of 11 October 2024 on guidelines on the export of cyber-surveillance items under Article 5 of Regulation (EU) 2021/821 of the European Parliament and of the Council. URL: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=OJ:L_202402659

⁶ Commission Implementing Regulation (EU) 2024/2746 of 25 October 2024 laying down rules for the application of Council Regulation (EC) No 1217/2009 setting up the Farm Sustainability Data Network and repealing Commission Implementing Regulation (EU) 2015/220. URL: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=OJ:L_202402746

Крім того, цим Регламентом визначено, що Імплементативний Регламент Комісії (ЄС) 2015/220 від 3 лютого 2015 року, який встановлює правила застосування Регламенту Ради (ЄС) 1217/2009 про створення мережі збору даних бухгалтерського обліку щодо доходів та господарської діяльності сільськогосподарських холдингів в Європейському Союзі⁷, скасовується з 1 січня 2025 року, однак продовжує застосовуватися щодо звітних років до 2025 року.

Цей Регламент набирає чинності на наступний день після його опублікування в «Офіційному віснику Європейського Союзу».

Цей Регламент є обов'язковим у повному обсязі й безпосередньо застосовується в усіх державах-членах.

⁷ Commission Implementing Regulation (EU) 2015/220 of 3 February 2015 laying down rules for the application of Council Regulation (EC) No 1217/2009 setting up a network for the collection of accountancy data on the incomes and business operation of agricultural holdings in the European Union. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A32015R0220>

II. Акти ЄС, прийняті на знак солідарності з Україною

Законодавчі акти

Регламент (ЄС) 2024/2773 Європейського Парламенту та Ради від 24 жовтня 2024 року про створення Механізму кредитного співробітництва з Україною та надання виняткової макрофінансової допомоги Україні⁸.

Цей Регламент створює Механізм кредитного співробітництва з Україною (далі – Механізм) та передбачає надання виняткової макрофінансової (кредитної) допомоги (далі – МФД) із метою підтримки України в покритті дефіциту фінансування.

Метою Механізму є надання Україні безповоротної фінансової підтримки для допомоги в погашенні кредиту в рамках МФД та відповідних двосторонніх кредитів. Водночас для цього Механізм передбачає можливість використання майбутніх надходжень від заморожених активів російського Центрального банку, розміщених в ЄС.

Україна може двічі на рік подавати до Європейської Комісії запит на безповоротну фінансову підтримку в рамках зазначеного Механізму.

Також Регламент передбачає, що допомога в рамках програми МФД надаватиметься у формі кредиту на суму до 35 млрд євро зі строком погашення 45 років. Виділення траншів залежатиме від виконання Україною узгоджених сторонами умов (зобов'язань) щодо реалізації структурних реформ, викладених у Меморандумі про взаєморозуміння між Україною та ЄС. Технічні аспекти надання кредитних коштів визначатимуться відповідною кредитною угодою.

Цей Регламент набирає чинності на наступний день після його опублікування в «Офіційному віснику Європейського Союзу», є обов'язковим до виконання в повному обсязі й безпосередньо застосовується в усіх державах-членах.

Незаконодавчі акти

Імплементативний Регламент Ради (ЄС) 2024/2761 від 24 жовтня 2024 року про імплементативний Регламенту (ЄС) 833/2014 щодо обмежувальних заходів у зв'язку з діями Росії, що дестабілізують ситуацію в Україні⁹.

Цим Регламентом внесено зміни до Додатка ХІІ до Регламенту (ЄС) 833/2014 відповідно до Додатка до цього Регламенту. Зокрема, пункт перший Додатка ХІІ до Регламенту (ЄС) 833/2014 викладено в новій редакції, яка передбачає, що кошти,

⁸ Regulation (EU) 2024/2773 of the European Parliament and of the Council of 24 October 2024 establishing the Ukraine Loan Cooperation Mechanism and providing exceptional macro-financial assistance to Ukraine. URL: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=OJ:L_202402773

⁹ Council Implementing Regulation (EU) 2024/2761 of 24 October 2024 implementing Regulation (EU) No 833/2014 concerning restrictive measures in view of Russia's actions destabilising the situation in Ukraine. URL: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=OJ:L_202402761

перераховані до бюджету ЄС відповідно до статті 1а(11) Рішення 2014/512/CFSP зі змінами, внесеними Імплементативним Рішенням Ради (CFSP) 2024/2760, спрямовуються до Механізму кредитної співпраці з Україною, створеного Регламентом (ЄС) 2024/2773 Європейського Парламенту та Ради, з метою надання допомоги Україні в погашенні кредитів макрофінансової допомоги, наданих Союзом, та двосторонніх кредитів, наданих партнерами із G7.

Цей Регламент набирає чинності на наступний день після його опублікування в «Офіційному віснику Європейського Союзу». Цей Регламент застосовується до другого піврічного платежу фінансового внеску в 2025 році і до всіх наступних платежів.

Цей Регламент є обов'язковим у повному обсязі й безпосередньо застосовується в усіх державах-членах.

Імплементативне Рішення Ради (CFSP) 2024/2760 від 24 жовтня 2024 року про імплементацию Рішення 2014/512/CFSP щодо обмежувальних заходів у зв'язку з діями Росії, які дестабілізують ситуацію в Україні¹⁰.

Цим Рішенням внесено зміни до Рішення 2014/512/CFSP, якими передбачено умови внесення до бюджету Союзу фінансових внесків, що сплачуються з чистого прибутку від заморожених активів Центрального банку Росії. Встановлено, що внески, сплачені Союзу, використовуватимуться для підтримки України через Європейський фонд миру, створений Рішенням Ради (CFSP) 2021/509, та через програми Союзу, які фінансуються з бюджету Союзу, відповідно до такого розподілу:

- 1) Європейський фонд миру – 5 %;
- 2) програми Союзу, що фінансуються з бюджету Союзу – 95 %.

Це Рішення застосовується до другого піврічного платежу фінансового внеску в 2025 році і до всіх наступних платежів.

Це Рішення набирає чинності на наступний день після його опублікування в «Офіційному віснику Європейського Союзу».

¹⁰ Council Implementing Decision (CFSP) 2024/2760 of 24 October 2024 implementing Decision 2014/512/CFSP concerning restrictive measures in view of Russia's actions destabilising the situation in Ukraine. URL: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=OJ:L_202402760

III. Огляд тенденцій розвитку права ЄС

Європарламент ухвалив більш ефективне й екологічне управління повітряним простором ЄС¹¹.

22 жовтня Європарламент ухвалив Регламент, спрямований на покращення управління європейським повітряним простором.

Реформа регулювання Єдиного європейського неба посилює національні плани діяльності аеронавігаційних служб і допоможе поліпшити управління повітряним простором ЄС. Ці плани матимуть обов'язкові до виконання цілі та стимули для підвищення ефективності й екологічності польотів.

Передбачається також створення незалежної консультативної ради з оцінки ефективності, яка допомагатиме Єврокомісії та державам-членам ЄС у прийнятті рішень щодо реалізації цих планів.

Європарламент ухвалив надання Україні кредиту в розмірі до 35 млрд євро¹².

24 жовтня Європарламент ухвалив Регламент про створення нового Механізму кредитного співробітництва з Україною (далі – Механізм) та надання виняткової макрофінансової (кредитної) допомоги в розмірі до 35 мільярдів євро.

Механізм зробить майбутні надходження від заморожених активів російського Центрального банку, розміщених в ЄС, доступними для України. Ці кошти допоможуть Україні обслуговувати та погашати кредит у рамках нової програми макрофінансової допомоги ЄС, а також кредити від інших партнерів G7.

Кошти в рамках виняткової програми макрофінансової допомоги будуть виплачені Україні за умови виконання зобов'язань, передбачених відповідними міжнародними договорами.

Бюджет ЄС на 2025 рік буде зосереджений на наукових дослідженнях, охороні здоров'я, освіті та боротьбі зі зміною клімату¹³.

Європарламент вважає, що бюджет ЄС на 2025 рік має бути спрямований на покращення якості життя громадян, посилення конкурентоспроможності та реагування на сучасні виклики. Загальний рівень асигнувань визначено на рівні майже 201 млрд євро, що на 1,24 млрд більше, ніж пропонувала Єврокомісія. Європарламент акцентує увагу на підтримці сфер охорони здоров'я, підтримки молоді, сільського господарства, кліматичних дій, міграції, безпеки, а також на

¹¹ European Parliament. European Parliament approves more efficient and greener EU airspace. URL: <https://www.europarl.europa.eu/news/en/press-room/20241017IPR24734/european-parliament-approves-more-efficient-and-greener-eu-airspace>

¹² European Parliament. Parliament approves up to €35 billion loan to Ukraine backed by Russian assets. URL: <https://www.europarl.europa.eu/news/en/press-room/20241017IPR24736/parliament-approves-up-to-EU35-billion-loan-to-ukraine-backed-by-russian-assets>

¹³ EU budget for 2025 to focus on research, health, education, and climate action. URL: <https://www.europarl.europa.eu/news/en/press-room/20241017IPR24737/eu-budget-for-2025-to-focus-on-research-health-education-and-climate-action>

допомозі сусіднім регіонам, які стикаються з кризами. Депутати виступають проти скорочення фінансування програм Erasmus+ і наукових досліджень.

***Дослідницька служба
Верховної Ради України***

** Цей документ підготовлений Дослідницькою службою Верховної Ради України як довідковий інформаційно-аналітичний матеріал. Інформація та позиції, викладені в документі, не є офіційною позицією Верховної Ради України, її органів або посадових осіб. Цей документ може бути цитований, відтворений та перекладений для некомерційних цілей за умови відповідного посилання на джерело.*